



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 329/2011-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. septembra 2011 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť M. F., B., zastúpenej advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/149/2010 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 C 625/00, 7 C/1344/01 a sp. zn. 13 C 10/2008), a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. F. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/149/2010

(pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 C 625/00, 7 C/1344/01 a sp. zn. 13 C/10/2008) porušené boli.

2. M. F. finančné zadost'učinenie nepriznáva .

3. Okresný súd Michalovce je povinný uhradiť M. F. trovy konania v sume 314,18 € (slovom tristoštrnásť eur a osemnásť centov) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. I. R., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 329/2011 z 27. júla 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. F. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/149/2010 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 C 625/00, 7 C/1344/01 a sp. zn. 13 C/10/2008).

Na základe výzvy sa k veci vyjadril okresný súd podaním sp. zn. 1 SprV 352/2011 zo 6. septembra 2011 doručeným ústavnému súdu 9. septembra 2011, v ktorom okrem iného uviedol:

„Vec napadla OS Michalovce 26. 6. 2000... Od začatia konania procesné úkony súdu (S), sťažovateľky (N), odporcu (O) a vedľajšieho účastníka (V) boli nasledujúce:

S: 29. 6. 2000 návrh doručovaný odporcovi k vyjadreniu, ten zároveň požiadany k predloženiu mzdových listov za r. 1998 a 1999...

- S: na pojednávani 31. 10. 2000 vyhlásený rozsudok, ktorým bola určená choroba navrhovateľky za chorobu z povolania, nárok na náhradu škody vylúčený na samostatné konanie, ktorému bola pridelená sp. zn. 7 C 1344/2001
- N: 6. 11. 2000 doručené podanie, v ktorom je vyčíslený nárok na náhradu škody ako sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 20-násobku základného bodového ohodnotenia, t. j. 210.000.- Sk po odpočítaní plnenia vedľajším účastníkom uplatnené 199.500.- Sk...
- S: 19. 11. 2001 určený termín pojednávania na 10. 12. 2001, vyzvaný právny zástupca navrhovateľky k predloženiu presného vyčíslenia náhrady škody
- N: 27. 11. 2001 podanie, ktorým dochádza k zmene žaloby, navrhovateľka rozširuje nároky nielen o sťaženie spoločenského uplatnenia ale aj o zaplatenie straty na zárobku
- S: 10. 12. 2001 pojednávanie vo veci, pripustená zmena žaloby
- S: 13. 3. 2002 určený termín pojednávania na 8. 4. 2002, vedľajšiemu účastníkovi doručovaný návrh i s rozsudkom vo veci sp. zn. 7 C 625/00
- S: 8. 4. 2002 pojednávanie odročené z dôvodu neprítomnosti žalovaného...
- S: pojednávanie 5. 8. 2002. na pojednávani špecifikované nároky navrhovateľky, pojednávanie odročené za účelom vyjadrenia sa k uplatnenej náhrade škody zo strany odporcu a vedľajšieho účastníka
- S: 15. 10. 2002 (aj 6. 12. 2002 a 7. 1. 2003) urgovaný právny zástupca navrhovateľky k vyjadreniu k uplatneným nárokom na náhradu škody...
- S: 22. 1. 2004 pojednávanie odročené na žiadosť právneho zástupcu navrhovateľky z dôvodu spochybnenie správnosti vyčíslenia uplatnených nárokov a nemožnosti ich presného vyčíslenia priamo na pojednávani, poskytnutá požadovaná 14-dňová lehota k presnému vyčísleniu nárokov
- S: 11. 10. 2004 vyzvaný JUDr. Č. k presnej špecifikácii nárokov navrhovateľky
- S: 18. 11. 2004 urgovaný JUDr. Č. k presnej špecifikácii nárokov navrhovateľky
- S: 18. 11. 2004 urgovaný právny zástupca navrhovateľky JUDr. K. k presnej špecifikácii nárokov navrhovateľky
- N: 9. 3. 2005 podanie, ktorým návrh čiastočne vzatý späť z dôvodu zmeny právnej úpravy týkajúcej sa odškodňovania straty na zárobku po 1. 1. 2004
- S: 22. 7. 2005 určený termín pojednávania na 21. 9. 2005, odporcovi a vedľ. účastníkovi doručované podanie odporkyne

- S: 21. 9. 2005 pojednávanie, navrhovateľkou navrhnuté dôkazy; pojednávanie odročené na 9. 11. 2005...
- S: 9. 11. 2005 pojednávanie, vypočúvaní svedkovia...
- S: 8. 9. 2006 pojednávanie, vypočúvanie svedkov;...
- S: 8. 11. 2006; pojednávanie odročené na neurčito za účelom vyjadrenie právneho zástupcu navrhovateľky, či návrh berie späť...
- S: 29. 1. 2007 určený termín pojednávania na 15. 2. 2007, urgovaný právny zástupca navrhovateľky k vyčísleniu škody a oznámeniu aká jej výška bola doteraz navrhovateľke vyplatená
- 15. 2. 2007 pojednávanie vo veci; vyhlásené uznesenie, ktorým konanie do výške 17.677.- Sk zastavené, vo zvyšku nároky vylúčené na samostatné konanie, vylúčeným nárokom pridelená sp. zn. 13 C 70/2007...
- S: 11. 4. 2008 pojednávanie, prednesy odporcu a vedľajšieho účastníka; pojednávanie odročené na deň 25. 4. 2008 za účelom presnej špecifikácie nárokov navrhovateľkou
- S: 25. 4. 2008 pojednávanie; vyhlásené uznesenie, ktorým došlo k zastaveniu časti konania týkajúceho sa 141.244,50 Sk straty na zárobku a 735.000.- Sk náhrady za sťaženie spol. uplatnenia, zvyšné nároky vylúčené na samostatné konanie. Vylúčeným nárokom pridelená sp. zn. 13 C 10/2008...
- S: pojednávanie 2. 11. 2009 vyhlásený rozsudok, ktorým určená povinnosť odporcovi zaplatiť navrhovateľke 724.500.- Sk ako náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a 8.833.- Sk ako náhradu za stratu na zárobku, zvyšné nároky vylúčené na samostatné konanie.
- V: 20. 1. 2010 odvolanie proti rozsudku...
- S: 3. 3. 2010 spis predložený Krajskému súdu Košice k rozhodnutiu o odvolaní, spis z krajského súdu po rozhodnutí v odvolacom konaní vrátený 15. 6. 2010
- S: 17. 6. 2010 rozsudok doručený účastníkom
- S: 28. 6. 2010 odporcovi uznesením uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh
- S: 26. 7. 2010 referát súdnej tajomníčky zapísať vylúčené nároky pod novú spisovú značku, pridelená sp. zn. 6 C 149/2010...

- S: 5. 1. 2011(21. 2. 2011, 15. 3. 2011, 6. 4. 2011, 27. 4. 2011, 31. 5. 2011, 22. 6. 2011) vyzývaný a urgovaný právny zástupca navrhovateľky k oznámeniu, či od posledného pojednávania došlo k mimosúdnemu plneniu zo strany vedľajšieho účastníka
- S: 17. 8. 2011 určený termín pojednávania na 5. 9. 2011
- N: 30. 8. 2011 podanie späťvzatie návrhu
- S: 30. 8. 2011 zrušený termín pojednávania z dôvodu späťvzatia návrhu, vyzvaný odporca, či súhlasí so späťvzatím návrhu
- O: 31. 8. 2011 podanie - súhlas so späťvzatím návrhu
- V: 31. 8. 2011 súhlas so späťvzatím návrhu
- S: pojednávanie 31. 8. 2011 - vyhlásené uznesenie o zastavení konania

Predmetom občianskoprávneho konania pod sp. zn. 7 C 625/00 bolo určenie choroby z povolania a nárok na náhradu škody bez jeho vyčíslenia. Až doplnením žaloby, ktoré bolo doručené súdu 6. 11. 2000 došlo k vyčísleniu náhrady škody tak, že z titulu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia bolo od odporcu požadované 199.500.- Sk. Tieto nároky nemožno hodnotiť po skutkovej i právnej strane ako zložité. Pripustenou zmenou žaloby na pojednávaní dňa 10. 12. 2001 v konaní pod sp. zn. 7 C 1344/01 došlo k rozšíreniu nárokov navrhovateľkou i o náhradu straty na zárobku. S ohľadom na nutnosť zistenia priemerného zárobku, posúdenia miery sťaženia spoločenského uplatnenia a odrátania priebežných plnení straty na zárobku zo strany vedľajšieho účastníka možno tento spor označiť za pomerne zložitý tak skutkovo i právne. Po 1. 1. 2004, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, je spor potrebné považovať za právne zložitý pre novú právnu úpravu týkajúcu sa odškodňovania nárokov na náhradu škody pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania.

Žiadne prekážky postupu konania súdu v zmysle § 107 a nasl. O. s. p. zistené v konaniach neboli.

Sťažovateľka spôsobila prietáhy tým, že pojednávanie dňa 22. 1. 2004 v konaní sp. zn. 7 C 1344/01 bolo odročené na žiadosť jej právneho zástupcu. Ten spochybnil správnosť výšky uplatnených nárokov na náhradu škody, požadoval 14-dňovú lehotu k vyčísleniu nárokov. Pojednávanie bolo z toho dôvodu odročené. Napriek viacerým súdnym výzvam a urgenciám požadované nároky boli oznámené právnym zástupcom navrhovateľky až v

podaní doručenom súdu 9. 3. 2005. Ďalší prietah bol spôsobený v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 149/2010. Od 5. 1. 2011 do 30. 8. 2011 právny zástupca navrhovateľky na výzvy a urgencie súdu ohľadne oznámenia mimosúdneho plnenia od posledného pojednávania a vyčíslenia nárokov nereagoval. 30. 8. 2011 došlo k späťvzatiu návrhu celkom.

Pri posudzovaní plynulosti konania zo strany súdu nebolo možné prehliadnúť žiadosti navrhovateľky o konanie vo veci z 30. 7. 2001 a 4. 10. 2001. Od právoplatnosti rozsudku vo veci sp. zn. 7 C 625/00 - 17. 3. 2001 z 19. 11. 2001, kedy bol určený termín pojednávania na 10. 12. 2001 konajúcim sudcom, nebol zo strany súdu vykonaný žiaden procesný úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci samej. Jedná sa o prietah v konaní, ktorý možno označiť za zbytočný. V období po 11. 2. 2004, kedy bol spis pridelený náhodným výberom sudkyňi Mgr. D. P. bol platný a účinný zákon č. 461/2003 o sociálnom poistení. Tento právny predpis nadobudol účinnosť 1. 1. 2004. Táto skutočnosť mala za následok to, že spor sa stal právne zložitým. Zo strany sudkyne bolo potrebné naštudovať obsiahlu novú právnu materiu predpisu upravujúceho sociálne zabezpečenie. Ten menil spôsob odškodňovania pracovného úrazu úrazovou rentou. Bolo potrebné riešiť i otázku súdnej právomoci o nárokoch na náhradu úrazovej renty po 1. 1. 2004. I preto sudkyňa poverila vyššiu súdnu úradníčku k právnemu rozboru veci. Tá následne vyzývala právneho zástupcu navrhovateľky k oznámeniu uplatnených nárokov na náhradu škody vo svetle novej právnej úpravy. To malo za následok pomerne zdĺhavé vybavovanie veci v období od 11. 2. 2004 do 22. 2. 2005, kedy bol vo veci určený termín pojednávania. Z uvedených dôvodov nemožno daný časový úsek pri posudzovaní opodstatnenosti uplatnených nárokov súdom považovať za zbytočný prietah.

Zdĺhavosť vo vybavovaní občianskoprávných vecí spôsobovala i navrhovateľka tým, že v podanom návrhu z 26. 6. 2000 nevyčísľila uplatnený nárok na náhradu škody. K vyčísleniu došlo až v podaní doručenom súdu 6. 11. 2000. Ďalším podaním z 26. 11. 2001 rozšírila svoje nároky nielen čo do sťaženia spoločenského uplatnenia ale uplatnila si i náhradu straty na zárobku. Toto podanie bolo nezrozumiteľné, pretože popri týchto nárokoch navrhovateľka požaduje i náhradu mzdy /tretí odsek petitu/. Z dôvodu nepripravenosti právneho zástupcu navrhovateľky bolo pojednávanie dňa 22. 1. 2004 odročené. Právnemu zástupcovi bola poskytnutá na jeho žiadosť lehota 14 dní k presnej špecifikácii uplatnených nárokov. Sám právny zástupca totiž správne výpočtu výšky

dovtedy uplatnených nárokov spochybnil. Napriek urgenciám súdu výšku uplatnených nárokov špecifikoval až v podaní doručenu súdu 9. 3. 2005. Preto zdĺhavé vybavovanie veci v období od 22. 1. 2004 do 9. 3. 2005 treba pripísať na vrub navrhovateľky. Skutkovú zložitost' veci znásobilo i nepresné písomné vyjadrenie právneho zástupcu navrhovateľky zo dňa 3. 3. 2005, ktorého chyby na pojednávaní 29. 1. 2005 sám právny zástupca oznamoval a odstraňoval. Prieťah v konaní 6 C 149/2010 za obdobie od 5. 1. 2011 do 31. 8. 2011 spôsobila navrhovateľka tým, že jej právny zástupca nereagoval na viaceré súdne urgencie k oznámeniu, či od posledného pojednávania došlo k mimosúdny m plneniam zo strany vedľajšieho účastníka a k vyčísleniu jej nárokov. Až písomným podaním z 30. 8. 2011 navrhovateľka prostredníctvom právneho zástupcu reagovala tak, že návrh vzala späť celkom.

Vzhľadom k tomu, že sťažovateľka sama spôsobovala zbytočné prieťahy v konaniach, menila svoje nároky, podávala nepresné podania a vyjadrenia, navrhujeme sťažnosti vyhovieť v časti tak, že sa prizná sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie za obdobie od 17. 3. 2001 do 19. 11. 2001.“

Rovnaké skutočnosti, ako uviedol okresný súd vo svojom vyjadrení, čo sa týka chronológie procesných úkonov okresného súdu, zistil aj ústavný súd z obsahu sťažnosti, vyjadrení účastníkov konania a z obsahu súdneho spisu, ktorý mu bol predložený na previerku 9. septembra 2011.

Právna zástupkyňa sťažovateľky reagovala na vyjadrenie okresného súdu podaním doručeným ústavnému súdu 19. septembra 2011, v ktorom okrem iného uviedla:

„Stanovisko Okresného súdu Michalovce obsahuje chronológiu vedeného konania, z ktorého vyplýva, že toto konanie trvalo viac ako 11 rokov. Súd sa v priebehu tohto konania zaoberal vždy len jeho určitou malou časťou. Vždy rozhodol len o časti nároku sťažovateľky a zvyšnú časť nároku, o ktorej vôbec nekonal, vylúčil na samostatné konanie, čím bezdôvodne oddaľoval uspokojenie nárokov sťažovateľky v ich celku. Podaním zo dňa 09. 03. 2005 sťažovateľka zobrala návrh čiastočne späť, no ani toto jej podanie nemalo za následok právoplatné skončenie konania, pretože o zvyšnej časti nároku sťažovateľky musel súd rozhodnúť.

Právoplatné skončenie jednej časti konania nemá za následok právoplatné skončenie celej veci. Rozhodol o tom aj Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu vo svojom rozsudku zo dňa 11. 04. 2011 vo veci Radvák a Radváková v. Slovensko. V tomto rozsudku Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu vyslovil, že posudzuje trvanie konania ako celku, až kým sa neskončí konečným rozhodnutím vo veci. Preto ani v tomto konaní, ktoré bolo vedené pod sp. zn. 6 C/149/2010 (predtým sp. zn. 7 C 625/00, 7 C/1344/01, 13 C/10/2008) nie je možné považovať právoplatné skončenie jednej jeho časti za skončenie celého konania...

Chcem poukázať na skutočnosť, že zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, účinný od 01. 01. 2004, bol uverejnený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky dňa 27. 11. 2003, a teda viac ako mesiac predtým, ako nadobudol účinnosť, čo je dostatočný čas na naštudovanie novej právnej matérie.

Chcem zdôrazniť, že súd má poznať právo, a teda povinnosťou sudcu je mať naštudované právne predpisy a ovládať ich ešte predtým, ako mu je pridelený spis na rozhodnutie. Preto argument súdu o tom, že spor sa stal právne zložitým a zo strany sudkyne bolo potrebné naštudovať novú právnu, materiu, nepovažujem za relevantný, a teda súd prispel k zbytočným prietahom v tomto konaní...

Z chronológie konania uvádzanej v stanovisku podpredsedu Okresného súdu Michalovce vyplývajú obdobia nečinnosti Okresného súdu Michalovce.

Vzhľadom na charakter sporu nevie sťažovateľka o skutočnosti, ktorá by mohla ospravedlniť čas viac ako 11 rokov, v priebehu ktorého Okresný súd Michalovce vo veci právoplatne nerozhodol, a preto sťažovateľka trvajúc na podanej sťažnosti navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako v nej uvádza.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Zároveň namietala aj porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prerokovanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02, IV. ÚS 41/07).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu. Ústavný súd (obdobne ako ESLP) pritom prihliada aj na predmet sporu (povaha veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov (napr. I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Predmetom konania je nárok na náhradu za škodu z titulu choroby z povolania, resp. za sťaženie spoločenského uplatnenia a náhradu za stratu na zárobku. Z hľadiska skutkovej a právnej zložitosti treba uviesť, že takéto spory sú považované za skutkovo i právne zložité, avšak všeobecné súdy majú dostatok skúseností s ich prejednávaním a rozhodovaním. Existuje k nim dostatok judikatúry všeobecných súdov, v ktorých je upravený postup a metodika pri ich rozhodovaní. Vychádzajúc z konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 151/04, IV. ÚS 9/05) takýto spor vyžaduje od všeobecného súdu aj osobitne starostlivý prístup, pretože sa poskytuje ochrana (ak je nárok opodstatnený) právam, ktoré súvisia so živobytím a existenčnými otázkami. Ústavný súd pripúšťa istú zložitosť veci, ako to uviedol okresný súd vo vyjadrení k sťažnosti, ale táto v tomto prípade nemôže ospravedlniť doterajšiu dĺžku konania.

2. Správanie sťažovateľky ako účastníčky konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní došlo k zbytočným priet'ahom. V danom prípade ide o vec, v ktorej je každý účastník povinný postupovať podľa § 6 a § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a vyvíjať všetko úsilie na súčinnosť so súdom tak, aby súd mohol o uplatnenej ochrane rozhodnúť v súlade so zákonom.

Vychádzajúc z uvedenej základnej charakteristiky sporového konania ústavný súd zistil, že sťažovateľka bola na jednej strane v konaní aktívna a súčinnosťná a viackrát žiadala okresný súd, aby vo veci konal, a podala aj sťažnosť na zbytočné priet'ahy, ale na druhej strane podstatne prispela k predĺženiu konania v predmetnej veci. Uplatňované nároky neboli presne vyčíslené, čo je povinnosťou účastníka, a podľa obsahu spisu nebolo

úplne jasné, aký je rozsah požadovaných nárokov už na začiatku konania, čo viedlo k predĺženiu konania a odročeniu pojednávania. Jej súčinnosť s okresným súdom nebola aktívna aj v tom, keď jej právny zástupca vôbec nereagoval na výzvy okresného súdu (najmä v roku 2004 a 2011).

Vychádzajúc zo svojej ustálenej judikatúry (napr. IV. ÚS 22/03) ústavný súd pripomína, že v sporovom konaní, akým je aj posudzované konanie, nesie procesnú zodpovednosť za riadne uvedenie návrhu na rozhodnutie vo veci samej, postup vo veci samej, predkladanie dôkazov a iných úkonov potrebných na dosiahnutie účelu takého konania vo výraznej miere účastník (§ 6, § 120 ods. 1 a iné OSP). Ak v dôsledku toho dôjde k predĺženiu konania, pôjde to na ťarchu toho účastníka, ktorý to spôsobil. Tieto skutočnosti ústavný súd vyhodnotil tak, že aj samotná sťažovateľka (jej právni zástupcovia) sa svojím konaním čiastočne podieľali na predĺžení tohto konania, čo zohľadnil pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo v predmetnej veci k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu v namietanom konaní.

Hoci okresný súd vo veci samej konal priebežne, aj napriek tomu jeho konanie v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo právoplatne skončené v časti o zaplatenie náhrady za stratu zárobku po skončení práceneschopnosti s prísl. Ústavný súd je toho názoru, že stav právnej neistoty sťažovateľky však bol z veľkej časti odstránený už v roku 2010, hoci tiež v neprímeranej dĺžke od podania žaloby (rozhodnutie okresného súdu sp. zn. 13 C/10/2008 z 2. novembra 2011 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach sp. zn.

5 Co 192/01 zo 17. mája 2010 z titulu požadovanej náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia a časti náhrady straty na zárobku sa stalo právoplatným 22. júla 2010) Sťažovateľka (jej právny zástupca) po vylúčení zvyšného nároku za stratu na zárobku na

samostatné konanie nereagovali na viaceré výzvy okresného súdu na presné špecifikovanie tohto nároku, ani pod hrozbou uloženia pokuty.

Až v podaní z 30. augusta 2011 právny zástupca sťažovateľky vzal žalobu v tejto časti späť a konanie v merite veci bolo 31. augusta 2011 zastavené (rozhodnutie podľa priložených doručeníek nadobudlo právoplatnosť vo vzťahu k sťažovateľke 21. septembra 2011). Dôvody späťvzatia návrhu však spočívali iba v tom, že sťažovateľka „*nevie nespochybniť*“ komplikované výpočty náhrady za stratu na zárobku vedľajším účastníkom, ktorý ich doručil okresnému súdu ešte 26. mája 2008.

Táto skutočnosť teda svedčí o tom, že v čase podania sťažnosti ústavnému súdu síce nebolo konanie ešte právoplatne skončené, ale právny zástupca sťažovateľky už v tom čase vedel o stanovisku vedľajšieho účastníka k jej nároku na náhradu straty na zárobku, ktorý bol vylúčený na samostatné konanie.

Ústavný súd pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy aj skutočnosť, že aj samotný okresný súd priznal čiastočne prietahy v namietanom konaní.

Ústavný súd po posúdení všetkých skutočností preto dospel k názoru, že okresný súd svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/149/2010 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 C 625/00, 7 C/1344/01 a sp. zn. 13 C/10/2008), s prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania (takmer 11 rokov), spôsobil zbytočné prietahy v konaní, čím došlo u sťažovateľky k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva a slobody porušil, vo veci konal [podobne aj § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde]. Vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu bolo už namietané konanie zastavené, ústavný súd neprikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/149/2010 postupoval bez zbytočných prietahov.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Sťažovateľka žiadala o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 12 000 € z dôvodov uvedených v sťažnosti. Uplatňovanú sumu zadosťučinenia odôvodnila najmä dĺžkou stavu právnej neistoty v tomto konaní.

Pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza ESLP, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľka (jej právny zástupca) v namietanom konaní 30. augusta 2011 vzala svoj návrh o nerozhodnutom nároku späť (sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 4. júla 2011), pričom 31. augusta 2011 bolo uznesením okresného súdu predmetné konanie zastavené. Sťažovateľka tým, že svoj návrh medzitým vzala späť, dala najavo, že ďalej netrvá na vedení súdneho sporu, a jej právna neistota sa vzhľadom na túto skutočnosť už v čase rozhodovania ústavného súdu stala bezpredmetnou.

Ústavný súd vychádzajúc zo zásad spravodlivosti so zreteľom na konkrétne okolnosti danej veci a riadiac sa úvahou, že účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pocitovanej v dôsledku zbytočných prietahov, dospel k záveru, že sťažovateľka tým, že vzala svoj návrh späť, prezentovala, že už nemá záujem na pokračovaní napadnutého konania a že rezignuje na odstránenie svojej právnej neistoty. Vzhľadom na dátum doručenia sťažnosti ústavnému súdu a na dátum späťvzatia návrhu sťažovateľkou ústavný súd dospel k záveru, že jej požiadavka o priznanie finančného zadosťučinenia bola účelová, a preto jej ju nepriznal, pretože by to bolo v rozpore s účelom konania o sťažnostiach (obdobne IV. ÚS 171/2010), keďže stav právnej neistoty

sťažovateľky bol odstránený v časti v roku 2010 a vo zvyšnej časti o jej nároku bolo konanie zastavené v dôsledku späťvzatia návrhu na začatie konania samotnou sťažovateľkou

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Právna zástupkyňa sťažovateľky trovy konania vyčíslila sumou 471,28 € za tri úkony právnej služby.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2010, ktorá predstavovala sumu 741 €. Úhradu priznal ústavný súd za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 9, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby predstavuje sumu 123,50 € a náhrada paušálnych výdavkov za jeden úkon právnej služby sumu 7,41 € a k tomu 20 % DPH, pretože právna zástupkyňa sťažovateľky je jej platcom. Úhrada bola preto priznaná spolu v celkovej sume 314,18 €.

Nárok právnej zástupkyne na úhradu tretieho úkonu právnej služby ústavný súd nepriznal, pretože jej vyjadrenie k stanovisku okresného súdu z 19. septembra 2011 neobsahovalo žiadne nové skutočnosti, ktoré by slúžili ako podklad pre rozhodnutie ústavného súdu (obdobne napr. IV. ÚS 3/05, III. ÚS 283/09).

Z uvedených dôvodov preto ústavný súd zaviazal okresný súd, aby zaplatil právnej zástupkyne sťažovateľky úhradu trov konania v sume 314,18 €. Úhradu trov konania je okresný súd zaviazaný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2011